

TIDIGA INSATSER FÖR BARN I BEHOV AV STÖD MEDDELANDEN OM RIKTLINJER

Inledning

Här följer en översikt över slutsatser och rekommendationer av den analys om tidiga insatser för barn i behov av stöd Early Childhood Intervention, (ECI) som genomförts av the European Agency for Development in Special Needs Education. Den presenterar en sammanfattning av de framsteg och den utveckling som skett inom området, både i fråga om riktlinjer och verksamheter i de deltagande länderna sedan 2005.

På europeisk och internationell nivå har man konstaterat att det finns ett tydligt samband mellan fattigdom, missgynnsamma bakgrundsförhållanden och låga studieresultat. Familjer med sådan bakgrund har större nytta av tidiga insatser. Europarådets mål för 2010 var att erbjuda barnomsorg till åtminstone 90 % av barn från 3 år upp till den obligatoriska skolåldern och åtminstone 33 % av barnen under 3 år (Europaparlamentet, 2011).

Tidiga insatser – trender på europeisk och internationell nivå

The Agency's arbete bygger på den senaste utvecklingen inom området, på europeisk och internationell nivå (EU-kommissionen, 2010 och 2011; Europaparlamentet, 2011; FN, 2006; WHO, 2011). Den analys som blev resultatet av arbetet har i sin tur uppmärksammats i olika dokument med riktlinjer (till exempel Europaparlamentet, 2011; EU kommissionen, 2011).

De aktuella trenderna inom tidigt stöd uppmärksammar ett antal viktiga frågor. Ett gott tidigt stöd kan, genom att stärka och göra det möjligt för barn att upptäcka sina möjligheter, starkt bidra till att nå i synnerhet två av huvudmålen för "Europe 2020": att minska andelen som lämnar skolan i förtid till under 10 % och att lyfta åtminstone 20 miljoner människor ur fattigdom och social exkludering. Strategin "Europe 2020" kan inte nås om inte alla barn ges en god start i livet.

De viktigaste frågorna och prioriteringarna för riktlinjer och tidiga stödinsatser har fokus på:

Tillgång till heltäckande och inkluderande tidigt stöd: Tillgång till ett fullt tillgängligt, gott och inkluderande tidigt stöd är till nytta för alla. Det ger möjlighet till en större inkludering av barn i behov av särskilt stöd och banar väg för en senare inkludering i skolan (EU-kommissionen, 2011).

Ledning av tidiga stödinsatser: Ett systematiskt tillvägagångssätt inom tidigt stöd innebär en bra samordning av riktlinjer mellan olika enheter, såsom utbildningssektorn, arbetsmarknadsinsatser, hälsovård och socialtjänst. Det kräver en samsyn som delas av alla berörda aktörer, däribland föräldrar, ett gemensamt ramverk för riktlinjer med enhetliga mål för hela systemet och tydligt definierade roller och ansvarsområden på central och lokal nivå (EU-kommissionen, 2011).

Kvalitet i tidiga stödinsatser: Tidigt stöd ska utformas och ges för att möta hela variationen av behov som barn kan ha: kognitiva, emotionella, sociala och fysiska. Att förvärva andra förmågor än kognitiva (såsom uthållighet, motivation och förmågan att samspela med andra) under de första åren är grundläggande för det framtida lärandet och för att lyckas med sociala relationer. Ett gott tidigt stöd kompletterar snarare än ersätter ett starkt välfärdssystem (EU-kommissionen, 2011).

Ett tillvägagångssätt som sätter barnet i centrum: Barnets första år är avgörande för den kognitiva, sensoriska, motoriska, känslomässiga och personliga utvecklingen samt för språkutvecklingen. Då läggs grunden för ett livslångt lärande (EU-parlamentet, 2011).

